

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2015/10

Tartalom

[Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok](#)..... 1

[Ágazati teljesítmények](#)..... 3

[Társadalmi és jövedelmi folyamatok](#)..... 4

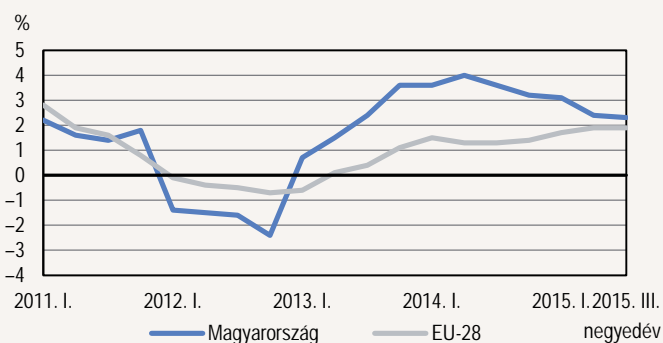
Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint a **globális gazdaság** teljesítménye – a 2014. évi 3,4%-os emelkedést követően – 2015-ben 3,1%-kal bővül az előző évhez képest. A növekedés alakulására a geopolitikai konfliktusok és a kőolaj árváltozása mellett jelentős hatással van a kínai gazdaság növekedési ütemének lassulása.
- A világ legnagyobb nemzetgazdaságai¹ közül 2015 I–III. negyedévében **India** gazdasági teljesítménye 7,3, **Kínáé** 7,0, az **Egyesült Államoké** 2,6, **Japáné** 0,5%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- 2015 január–szeptemberében az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye² 1,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának számító Németország GDP-je 1,5%-kal bővült.
- A **magyar gazdaság** teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, és ez 2015 eddig eltelt időszakában folytatódott. **2015 III. negyedévében a gazdasági teljesítmény** 2,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a növekedés üteme – részben a magas bázissal összefüggésben – a korábbi negyedévekhez képest lassult. A termelési oldalon a bővülést alapvetően az ipar, valamint a kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás teljesítményének emelkedése okozta, ugyanakkor a mezőgazdaság visszafogta a növekedést. A felhasználási oldalon a háztartások fogyasztása és a külkereskedelmi többlet kedvezően hatott a GDP bővülésére. Az előző negyedévhez képest – a szezonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – hazánk teljesítménye a III. negyedévben 0,6%-kal növekedett.

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

* Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint.
Forrás: Eurostat.

¹ A bekezdésben szereplő országokra vonatkozó adatok szezonálisan kiigazítottak. Forrás: OECD.

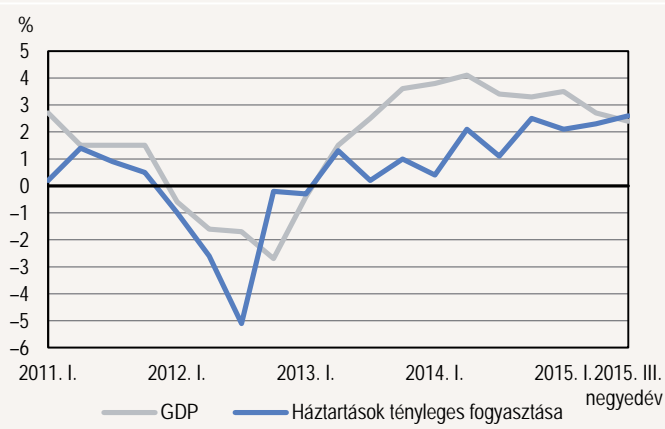
² Az Európai Unió egészére és a tagállamokra vonatkozó GDP-adatok szezonálisan és munkanaphatással kiigazítottak.

- Hazánk bruttó hazai terméke 2015 I–III. negyedévében** 2,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. (2014 január–szeptemberében a GDP 3,8%-kal nőtt.) A nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott, szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a magyar gazdaság teljesítménye 2015 január–szeptemberében 2,6%-kal növekedett az egy évvel korábbi szinthez képest, ez meghaladja az uniós átlagot (1,8%). A régiós versenytársak esetében (Csehország, Lengyelország, Románia, Szlovákia) ugyanakkor nagyobb mértékben emelkedett a GDP volumene.
- A felhasználási oldalon a bővülő fogyasztás következtében a belső kereslet pozitívan támogatta a gazdasági növekedést. 2015 I–III. negyedévében a **belföldi felhasználás** volumene 0,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 90,2%-os volt, ez 1,9 százalékponttal alacsonyabb a 2014. I–III. negyedévinél.
- 2015 január–szeptemberében a gazdasági bővülés egyik fő forrása a – GDP hattizedét jelentő – **háztartások tényleges** fogyasztása volt, ami 2,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** 2,9%-kal bővültek. A kisebb súlyú természetbeni társadalmi juttatásokon belül a **kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások** és a **háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatások** volumene egyaránt gyakorlatilag stagnált (+0,1%) az egy évvel korábbihoz képest.
- A GDP egytizedét adó **közösségi fogyasztás** 2015 I–III. negyedévében 0,2%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához képest. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végző fogyasztás** 2,0%-kal bővült.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

- 2015 első kilenc hónapjában a **bruttó állóeszköz-felhalmozás** az egy évvel korábbihoz viszonyítva lényegében stagnált (–0,1%). A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 19,9% volt, ez 0,7 százalékponttal alacsonyabb a 2014. I–III. negyedévinél.

- A bruttó állóeszköz-felhalmozás héttizedét adó **beruházási teljesítmény** a III. negyedévben 3,4, az I–III. negyedévben 0,3%-kal mérséklődött az egy évvel korábbi magas bázishoz képest. (2014 január–szeptemberében a beruházások 20%-kal bővültek.) 2015 első kilenc hónapjában a gép- és berendezésberuházások volumene 1,4%-kal csökkent, az építési beruházásoké viszont 0,7%-kal nőtt.
- A beruházások több mint felét megvalósító, 50 főnél nagyobb, versenyszférában tevékenykedő **vállalkozások** körében 0,9, a **költségvetésben** 14%-kal nőtt a beruházási teljesítmény 2015 I–III. negyedévében.
- 2015 I–III. negyedévében a **nemzetgazdasági ágak** többségében elmaradt a beruházási teljesítmény az egy évvel korábbihoz képest. A legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ágak közül 2015 január–szeptemberében a szállítás, raktározás fejlesztései 9,1, az ingatlanügyleteké 2,5%-kal növekedtek, a feldolgozóiparé ugyanakkor 4,6%-kal csökkentek. E három nemzetgazdasági ágban realizálódott az összeruházás közel 60%-a. A legnagyobb mértékben az energiaipar (34%) és a közigazgatás (25%) beruházásai emelkedtek.

1. tábla

A tíz legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye, 2015. I–III. negyedév

Nemzetgazdasági ág	Folyó áron, milliárd forint	Volumenindex, előző év azonos időszaka = 100,0
Feldolgozóipar	944,3	95,4
Szállítás, raktározás	686,0	109,1
Ingtatlanügyletek	361,1	102,5
Közigazgatás	216,0	125,2
Víz- és hulladékgyűjtés	206,5	116,5
Kereskedelem, gépjárműjavítás	182,8	89,5
Mezőgazdaság	167,3	71,5
Információ, kommunikáció	109,8	99,2
Energiaipar	97,8	134,1
Oktatás	54,7	104,5
Nemzetgazdaság összesen	3 411,3	99,7

- A **külső kereslet** pozitívan támogatta a GDP bővülését. Az I–III. negyedévben az export volumene 9,1, az importé 7,5%-kal emelkedett. Az áruforgalom és a szolgáltatás-külkereskedelem mindkét irányában jelentős bővülés következett be. Hazánkat változatlanul magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. A nemzetgazdaság **külkereskedelmi** forgalmában – az egy évvel korábbihoz képest 555 milliárd forintos javulás mellett – 2396 milliárd forintos **többlet** keletkezett, ez a GDP 9,8%-ával egyenlő.
- A **termelési oldalon** több nemzetgazdasági ág teljesítménye pozitívan járult hozzá a nemzetgazdaság növekedéséhez. A bruttó hozzáadott érték³ 2015 I–III. negyedévében 2,9, ezen belül az áruterelő ágazatok (mezőgazdaság, ipar, építőipar) együttes hozzáadott értéke 3,0%-kal bővült az egy évvel korábbi szinthez képest.
- Az áruterelő nemzetgazdasági ágak közül a **mezőgazdaság** teljesítménye 2015 első kilenc hónapjában – az egy évvel ezelőtti 13%-os növekedést követően – 17%-kal visszaesett az előző év azonos időszakához képest. Az **ipar** hozzáadott értéke 6,2, ezen belül a feldolgozóiparé 6,9%-kal bővült. (A feldolgozóipari ágak közül a járműgyártás és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatok teljesítménye továbbra is jelentős mértékben nőtt.) Az **építőipar** teljesítménye – a III. negyedévi 0,5%-os mérséklődés ellenére – 2015 I–III. negyedévében 4,3%-kal emelkedett. Az építőipari ágazatok mindegyikében bővült a termelés.

- A bruttó hozzáadott érték közel kétharmadát előállító **szolgáltatószelet** hozzáadott értéke 2015 január–szeptemberében 2,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, ezen belül a szolgáltató ágazatok döntő többségében emelkedett a teljesítmény. A legnagyobb mértékű növekedés (6,1%) a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** ágazatcsoport területén következett be. Ezen belül mindkét nemzetgazdasági ág bővülése jelentős volt. Szintén számottevően hozzájárultak a gazdasági növekedéshez az **üzleti szolgáltatások**: a hozzáadott érték 5,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az információtechnológiai szolgáltatások növekedése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 3,2%-kal bővült.
- A szolgáltató szektorban mindössze a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke mérséklődött (0,6%-kal), a csökkenő tendencia közel hat éve tart. A nemzetgazdasági ág teljesítményét elsősorban a háztartási hitelállománnyal kapcsolatos folyamatok határozták meg.

2. tábla

A hozzáadott érték alakulása nemzetgazdasági ágak szerint, 2015. I–III. negyedév

Nemzetgazdasági ág, ágcsoport	Megoszlás, %	Volumenindex, előző év azonos időszaka = 100,0
Mezőgazdaság	3,3	83,4
Ipar	27,7	106,2
Építőipar	4,1	104,3
Kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás	11,5	106,1
Szállítás, raktározás	6,3	101,9
Információ, kommunikáció	5,0	103,2
Pénzügyi szolgáltatások	3,7	99,4
Ingtatlanügyletek	8,2	101,1
Üzleti szolgáltatások	9,4	105,6
Közösségi szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás)	17,8	100,3
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	3,0	105,9
Nemzetgazdaság összesen	100,0	102,8^{a)}

a) Piaci áron.

- A **külkereskedelmi termékforgalomban 2015. január–októberben** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 75,8 milliárd eurót tett ki, 7,4%-kal nagyobb összeget, mint 2014 azonos időszakában. A behozatal értéke 69,0 milliárd euró volt, 5,8%-kal több az egy évvel korábbinál. Az időszakon belül a hónapok többségében az export növekedési üteme számottevően (több százalékponttal) felülmúlta az importét. Külkereskedelmünk 6,8 milliárd eurós többlettel zárta az első tíz hónapot, az egyenleg 1,4 milliárd euróval javult az előző év azonos időszakához képest. **2015. októberben** az export euróértéke 8,4, az importé pedig 4,3%-kal haladta meg a tizenkét hónappal korábbit. Az egyenleget tekintve a tizedik hónap során 603 millió eurós többlet keletkezett, ami 320 millió euróval több az egy évvel korábbinál.
- A részletesen feldolgozott, **január–szeptemberi** adatok szerint a **külkereskedelmi termékforgalom volumene** a kivitel esetében 7,9, a behozatalban 7,2%-kal bővült a 2014. első kilenc havhoz képest. A külkereskedelmi termékforgalom **forintban mért árszínvonala** mérséklődött a tavalyi január–szeptemberihez képest, a változás mértéke az exportban 0,5, az importban 1,0% volt. A behozatal árszínvonalának a kivitelét

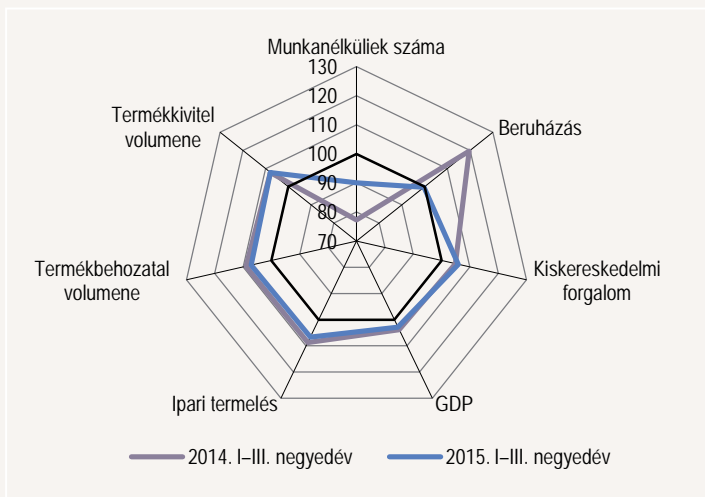
³ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás 0,5% volt. A **forint** az euróhoz képest némileg (0,1%-kal), a dollárhoz viszonyítva pedig jelentősen (22%-kal) leértékelődött.

- **2015. január–novemberben az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 971 milliárd forint volt, 257 milliárd forinttal több, mint 2014 azonos időszakában. Az államháztartás központi alrendszerének bevétele 15,3 billió forintot tett ki, 1,5%-kal többet, mint 2014. január–novemberben; kiadása 16,2 billió forint volt, az egy évvel korábinál 3,0%-kal több. A központi költségvetés 1039 milliárd forintos hiánnyal zárta az első tizenegy hónapot, egyenlege 100 milliárd forinttal romlott az egy évvel korábbihoz képest. Az alrendszerek közül a legnagyobb mértékű mérlegromlás a társadalombiztosítási alapokban alakult ki, amelynek 46 milliárd forintos aktívuma 152 milliárd forinttal maradt el az egy évvel ezelőtől. A TB-alapokhoz hasonlóan az elkülönített állami pénzalapok többsége is mérséklődött, amely alrendszert illetően a szufficit 22 milliárd forintot, a 2014. január–novemberinél 4 milliárd forinttal kevesebbet tett ki.

3. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok
(az előző év azonos időszaka = 100)

Ágazati teljesítmények

- A **mezőgazdaság kibocsátási értéke** – a mezőgazdasági számlarendszer első becslése szerint – **2015-ben** 2447 milliárd forint volt. A volumen 3,1%-os csökkenése és az árak 3,6%-os emelkedése mellett a kibocsátási érték az előző évhez képest alig változott (+0,4%). A kibocsátási érték 58%-át a növénytermesztési termékek, 35%-át pedig az állattenyésztés termelési értéke adta.
- A **növénytermesztés kibocsátási volumene** 8,6%-kal csökkent az előző évhez képest. A főbb kalászosok volumene a zab kivételével emelkedett, a kukoricáé azonban 30%-kal visszaesett, így a gabonafélék volumene 14%-kal mérséklődött. Az ipari növényeké 6,4%-kal csökkent, a kertészeti termékeké azonban 2,9%-kal nőtt.
- Az **állattenyésztés termelési volumene** 5,6%-kal emelkedett, ezen belül az élő állatoké 6,7, az állati termékeké 3,5%-kal. A **folyó termelőfelhasználás** volumene (+0,2%) és értéke (+0,8%) egyaránt kismértékben emelkedett.
- A **bruttó hozzáadott érték** folyó áron nem változott, előző évi áron 8,0%-kal csökkent. A **munkaerő-felhasználás** 2,5%-kal bővült. A termelési tényezők jövedelme 2,8, a vállalkozói jövedelem 5,9%-kal alacsonyabb volt. A termelési tényezők **munkaerőegységre jutó reáljövedelme** („A” mutató) 6,7%-kal csökkent.

⁴ A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásokról.

- A **mezőgazdasági termelők árak 2015. január–októberben** az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,3%-kal mérséklődtek. A növényi termékek ára 2,0%-kal emelkedett, ugyanakkor az élő állatok és állati termékeké 8,8%-kal csökkent. A vágósértés ára 11, a tej termelők ára 21%-kal visszaesett. **2015 októberében** a termelők árak 4,8%-kal emelkedtek 2014 októberéhez viszonyítva. A növekedést a növényi termékek árának 12%-os emelkedése okozta, miközben az élő állatok és állati termékek ára 5,9%-kal csökkent.
- **2015 októberében az ipari termelés** volumene 10%-kal haladta meg az egy évvel korábit. Ezzel már több mint két éve folyamatosan növekszik az ipari kibocsátás. Az exportértékesítés volumene 15, a belföldi értékesítésé pedig 5,2%-kal nőtt. Az ipar nemzetgazdasági ágai közül a feldolgozóipari termelés volumene 10, az energiaiparé 11%-kal bővült, a csekély súlyú bányászaté pedig 38%-kal visszaesett 2014 októberéhez képest. Az októberi ipari termelés az **előző hónaphoz képest** – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 1,7%-kal volt magasabb.
- **2015 január–októberében** az ipari termelés volumene 7,1%-kal magasabb volt a 2014 azonos időszakինál. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 7,6, az **energiaiparé** 5,9%-kal bővült, a kis súlyú **bányászaté** ugyanakkor 13%-kal csökkent. Mindkét értékesítési irányban emelkedtek az eladások: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások 9,5, a több mint egyharmadát adó belföldi eladások 2,9%-kal növekedtek.
- 2015 első tíz hónapjában a feldolgozóipari alágak többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (17%) a feldolgozóipari termelés háromtizedét adó **járműgyártásban**. Szintén kiemelkedő mértékben emelkedett – az egyaránt bővülő hazai és külföldi eladásokkal összefüggésben – a **gumi-, műanyag- és építőanyagipar** termelése (14%). A termelés 11%-át jelentő, szinte teljes egészében külfölcikre értékesített **elektronikai ipar** 5,3%-kal nőtt, ezen belül – a két legnagyobb részesedéssel – az elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 24%-kal nagyobb lett, a híradás-technikai berendezések gyártása ugyanakkor 9,4%-kal csökkent. A termelés több mint tizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása 3,7, ezen belül a legnagyobb alágazatnak számító húsipar 5,5%-kal bővült. Az élelmiszeripar belföldi értékesítése 0,7, exportértékesítése pedig 10%-kal emelkedett. Kéthavi csökkenés után októberben 4,3, az első tíz hónap átlagában 3,7%-os növekedés volt a kisebb súlyú **gyógyszeriparban**. Elsősorban a külföldi kereslet visszaesése miatt a termelés a **kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás** területén 3,1, a **gép, gépi berendezés gyártásában** 3,3%-kal csökkent.
- Az év első tíz hónapjában az ipari termelés bővülése az ipari alkalmazotti létszám⁴ 2,9%-os növekedése mellett következett be, így az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** 4,5%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A termelékenység a feldolgozóipari alágak többségében nőtt, a legjelentősebb súlyt képviselő járműgyártásban 9,3%-kal.
- 2015 január–októberében az ipari termelés mindegyik **régióban** emelkedett, a legnagyobb mértékben Dél-Alföldön (11%), a többi régióban 4,2 és 10,2% közötti mértékben.
- A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében az **új rendelések volumene** októberben 20%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, ezen belül az új belföldi rendeléseké 22, az új exportrendeléseké 20%-kal. (A járműgyártás új exportrendelése 16%-kal bővült.) Október végén az összes **rendelésállomány** 11%-kal haladta meg az előző év októberét. Az export rendelésállománya 13%-kal magasabb volt az egy évvel korábinál, ezen belül a járműgyártásé 26%-kal nagyobb, a gyógyszer-gyártásé viszont 68%-kal alacsonyabb lett.
- Az **ipari termelők árak 2015 októberében** 1,3, az **év első tíz hónapjában** 0,9%-kal lettek alacsonyabbak az előző év azonos időszakához képest. A termelőiár-csökkenést elsősorban a kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás és az energiaipar árának mérséklődése okozta.

- Az ipari **belföldi eladások árai** már több mint két éve folyamatosan csökkennek: az árak októberben 3,8, január–októberben 3,1%-kal maradtak el az egy évvel korábbtól. Az év első tíz hónapjában az árszínvonal csökkenéséhez számottevően hozzájárult az energiaiparban (3,0%), valamint a feldolgozóipari ágak közül – részben az alapanyagok világgiaici áralakulásával összefüggésben – a kocszgyártás, kőolajfeldolgozás területén (16%) és a vegyi anyag, termék gyártásában (4,2%) bekövetkezett árcsökkenés.
- 2015 január–októberében az ipari **exportértékesítés árai** és ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártásé egyaránt 0,3%-kal emelkedtek. (2015 októberében az exportértékesítési árak stagnáltak a 2014. októberéhez képest.)
- Az **építőipari termelés** volumene októberben 7,8%-kal csökkent 2014 azonos időszakához viszonyítva. A két építményfőcsoport termelési volumene ellentétesen alakult: az épületeké 18%-kal nőtt, az egyéb építményké azonban 24%-kal visszaesett. Az épületek építésének növekedése elsősorban ipari épületek építéséből adódott, míg az egyéb építmények építésének csökkenése mögött a közlekedési infrastruktúra fejlesztésén korábban végzett, nagy értékű munkák jelentős részének befejezése állt.
- Az **előző hónaphoz képest** – a szezonálisan és munkanappal kiigazított index alapján – az építőipar termelése a szeptemberi 8,1%-os növekedés után októberben 7,6%-kal csökkent, az egyéb építmények építésének visszaesése következtében.
- **Január–októberben** az építőipari termelés volumene 3,1%-kal bővült az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az épületek építése 4,4, az egyéb építményké 2,2%-kal emelkedett.
- Az **októberben megkötött új szerződések** volumene 4,1%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az épületek építésére kötött szerződések volumene – a szeptemberi közel 35%-os növekedés után – októberben 83%-kal bővült, míg az egyéb építményké 37%-kal csökkent. Az **első tíz hónapban** közel 12%-kal kisebb volumenű **új szerződést** kötöttek, mint 2014 azonos időszakában. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 1,4, az egyéb építmények építésére vonatkozó új szerződéseké 18%-kal csökkent.
- Az új szerződések esetében a több mint egy évig tartó csökkenést az utóbbi két hónapban bekövetkezett növekedés nem tudta ellensúlyozni, így az építőipari vállalkozások **október végi szerződésállományának** volumene 48%-kal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 19%-kal nőtt, ugyanakkor az egyéb építményké 63%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumenének alakulását 2013 óta növekvő tendencia jellemzi. Az eladások volumene – az első becslés alapján – 2015 **októberében** 4,0, **január–októberben** 5,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. (A naptárhatástól megtisztított adatok 4,5, illetve 5,8%-os emelkedést mutatnak.) 2015 első tíz hónapjában az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalma 3,5, a nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységeké 7,5, az üzemanyag-kiskereskedelemé 7,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 7,9, a vendégéjszakáké 6,0%-kal emelkedett **2015 első tíz hónapjában** az előző év azonos időszakához képest. A külföldi vendégek 5,6, a belföldiek 6,3%-kal több vendégéjszakát vettek igénybe az egy évvel korábbinál. (A külföldi forgalom 11,4, a belföldi 11,3 millió vendégéjszakát ért el.) A külföldi forgalomban októberben – 2014 szeptembere óta először – csökkenés következett be, amiben nagy szerepet játszott a német kereslet 14%-os októberi visszaesése. A vendégforgalom bővülése a szállás-

helyek árbevételét is növelte: folyó áron összességében 11%-kal nagyobb (316 milliárd forint) bruttó bevételt könyveltek el. A bővülés elsősorban a szállásdíjak növekedéséhez köthető, amihez a szobaárak emelkedése nagyobb, a forgalom bővülése kisebb mértékben járult hozzá. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 15,3 milliárd forint, az egy évvel korábbinál folyó áron 4,9%-kal több származott.

- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene 11%-kal nőtt 2014. január–októberhez képest, ezen belül júniustól kezdve kétszámjegyű a gyarapodás üteme. A forgalom értéke január–októberben összesen 761 milliárd forintot tett ki.
- **2015 I–III. negyedévében** a Magyarországra érkező **külföldi látogatók** 37,3 millió alkalommal lépték át a határt, 6,3%-kal többször, mint egy évvel korábban. A külföldiek 1243 milliárd forintot költöttek, folyó áron 12%-kal többet, mint 2014 azonos időszakában. A **magyarok** 6,8%-kal többször, 13,3 millió alkalommal utaztak határainkon túlra, és 498 milliárd forintot költöttek el, ami 10%-kal haladja meg az egy évvel korábbit. Az utasforgalmi egyenleg így 745 milliárd forint volt, 13%-kal több, mint 2014 I–III. negyedévében.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- **2015. augusztus–októberben** továbbra is növekvő foglalkoztatás és csökkenő munkanélküliség jellemezte a munkaerőpiacot az előző év azonos időszakához viszonyítva. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–74 éves népességben belül – 4 millió 266 ezer fő volt, az egy évvel korábbinál 115 ezerrel több. A növekedéshez a hazai elsődleges munkaerőpiac 52 ezer fővel járult hozzá, a közfoglalkoztatottak létszáma szintén ennyivel, 52 ezerrel, míg a külföldi telephelyeken dolgozóké 11 ezer fővel bővült. A foglalkoztatottak közül 4 millió 229 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, számuk egy év alatt 110 ezer fővel (2,7%-kal) nőtt. A **foglalkoztatási arány** 64,9%-os értéke – a 15–64 évesek körében – 2,2 százalékponttal volt magasabb a 2014. augusztus–októberinél. A férfiak foglalkoztatási mutatói némileg nagyobb mértékben javultak, esetükben a foglalkoztatási arány az előző év azonos időszakához képest 2,3 százalékponttal, 71,4%-ra, a nőké 2,1 százalékponttal, 58,5%-ra emelkedett. Mindhárom fő korcsoportban bővült a foglalkoztatottság. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 26,9 a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 81,3, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 46,5%-ra növekedett.
- 2015. augusztus–október időszakában a 15–64 éves **munkanélküliek száma** 289 ezer fő volt, 27 ezerrel (8,6%-kal) kevesebb az egy évvel korábbinál, míg a **munkanélküliségi ráta** 6,4%-os értéke 0,7 százalékponttal csökkent. A férfiakat alacsonyabb szintű munkanélküliség (6,2%) jellemezte, mint a nőket (6,7%), ugyanakkor a nők munkanélküliségi mutatói a férfiakéhoz képest nagyobb mértékben javultak. A munkanélküliség mindhárom fő korcsoportban mérséklődött. A munkanélküliségi ráta a 15–24 éves fiataloknál 16,2, a 25–54 éveseké 5,6, az 55–64 éveseké 5,7%-ra csökkent. A munkanélküliek 49,2%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** (19,1 hónap) nem változott az egy évvel korábbihoz képest.⁵
- **2015 I–III. negyedévében** a **keresetek reálértéke**⁶ nemzetgazdasági szinten – az egy évvel korábbi 3,8%-os növekedést követően – 4,1%-kal meghaladta a 2014. I–III. negyedévit. A családi kedvezmények figyelembevételével becsülhető nettó bér átlagosan 166 ezer forint volt, 3,7%-kal több az egy évvel korábbinál. A legalább három gyermeket nevelők esetében a nettó bér összege kiemelkedő, átlagosan 206,8 ezer forint volt, ami több mint 51 ezer forinttal magasabb az eltartott után kedvezményre nem jogosultakénál.

⁵ A 15–74 éves népességben belül.

⁶ A személyi jövedelemadó-rendszer 2011. évi változása és elsősorban a családi adókedvezmény bevezetése miatt új számítási módszer alkalmazása vált szükségessé. A mikroszimulációs modellen alapuló módszertani fejlesztés lehetővé tette a nettó és a reálkeresetek alakulásának gyermekszám szerinti becslését, figyelembe véve a családi adókedvezmény hatását is.

3. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó és reálkeresetek alakulása, 2015. I–III. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset		Reálkereset	A létszám megoszlása, %
	ezer forint/fő/hó	változás az előző év azonos időszakához viszonyítva, %		
Nincs eltartott gyermek	155,6	3,9	4,2	48,5
1 gyermek	164,1	3,7	4,1	25,5
2 gyermek	181,4	3,6	4,0	20,0
3 vagy annál több gyermek	206,8	3,4	3,7	6,0
Nemzetgazdaság összesen	166,0	3,7	4,1	100,0

- **A fogyasztói árak** – a szeptemberi mérséklődést követően – októbertől újra emelkedésnek indultak, **novemberben** az infláció 0,5% volt. **2015 január–novemberében** összességében 0,1%-kal maradtak el az árak az egy évvel korábbitól.

- 2015 első tizenegy hónapjában a **javak főbb csoportjai** közül a legnagyobb mértékben az egyéb cikkek (lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos cikkek, gyógyszerek, járműüzemanyagok, valamint kulturális cikkek) árszínvonala csökkent (4,7%), ezen belül a járműüzemanyagokért 13%-kal kellett kevesebbet fizetni, mint egy évvel korábban. A háztartási energia fogyasztói ára 3,2%-kal csökkent, ezen belül az elektromos energia 4,7, a távfűtés 2,9, a vezetékes gáz 2,3, a palackos gáz 10%-kal került kevesebbe, mint az előző év azonos időszakában. Az élelmiszerárak 0,7%-kal emelkedtek, ezen belül a hús, hal és készítményeik 1,2, a tejtermékek 2,8, a liszt 3,8, a cukor 12%-kal lett olcsóbb, miközben a tojás 5,4%-kal drágult. Az idényáras élelmiszerek, azaz a burgonya, a friss zöldség, gyümölcs ára átlagosan 11%-kal emelkedett. 2015 január–novemberében a ruházati cikkek árszínvonala nem változott, a tartós fogyasztási cikkeké ugyanakkor – elsősorban a járművek drágulásával összefüggésben – 0,7%-kal emelkedett. A főcsoportok közül továbbra is drágultak a szeszes italok, dohányárak (3,0%), valamint a szolgáltatások (1,9%), utóbbin belül a pénzügyi szolgáltatások ára 2,2, a közlekedési szolgáltatásoké, valamint a lakbér, lakásszolgáltatás díja pedig egyaránt 1,4%-kal nőtt.
- 2015 január–novemberében a **nyugdíjasok** esetében a fogyasztói árak 0,4%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit.

4. tábla

Összefoglaló adatok
(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2015. január–október

Megnevezés	2014	2015		
		január–szeptember	október	január–október
Ipari indexek				
termelés	107,7	106,7	110,1	107,1
értékesítés belföldre	100,8	102,6	105,2	102,9
értékesítés exportra	110,5	108,9	114,5	109,5
létszám	102,5	102,8	103,3	102,9
termelékenység	105,3	104,2	106,8	104,5
Építőipari termelés indexe	113,5	104,7	92,2	103,1
Mezőgazdasági értékesítés indexe	114,2	113,4	99,9	111,2
Kiskereskedelmi forgalom indexe	105,2 ^R	105,9	104,0 ⁺	105,7 ⁺
Behozatal értéke, millió euró	78 232	61 495 ^R	7 537	69 031
értékindexe	104,7	106,0 ^R	104,3	105,8
Kivitel értéke, millió euró	84 506	67 656 ^R	8 140	75 796
értékindexe	104,0	107,3 ^R	108,4	107,4
Árindexek				
ipari termelői árak	99,6	99,1	98,7	99,1
ipari belföldi értékesítési árak	97,9	97,0	96,2	96,9
mezőgazdasági termelői árak	93,9	95,3	104,8	97,7
behozatali forintárak	100,1	99,0	..	..
kiviteli forintárak	101,1	99,5	..	..
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 823	2 887	..	..
index	104,5	102,4	..	..
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	7,8	..	..	6,4 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	237,7	243,0	..	..
nominális index	103,0	103,9	..	..
Nettó átlagkereset, ezer forint	155,7	159,2	..	..
nominális index	103,0	103,9	..	..

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2015. augusztus–október.

R Revideált adat.

+ Első becslés.

2.) 2015. január–november

Megnevezés	2014	2015.		
		január–október	november	január–november
Fogyasztóiár-index	99,8	99,8	100,5	99,9
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-803	-816	-155	-971
Ebből:				
központi költségvetés	-817	-893	-145	-1 039
társadalombiztosítási alapok	8	42	4	46

További információk, adatok
(linkek):
[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789